

Життєва успішність жінки як сучасний феномен

Олена Лесяк

магістрантка ННІ психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Ірина Сингаївська

кандидат психологічних наук, доцент, директор ННІ психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

ORCID: 0000-0001-6802-0081

Уявлення про життєву успішність особистості залежить від різних об'єктивних і суб'єктивних чинників: культури, менталітету, певної місцевості чи певного часового періоду, в яких знаходиться людина, її віку, гендеру, соціального кола тощо.

В сучасних умовах якісно по-новому встає проблема розвитку особистості сучасної жінки. Пред'являються більш високі вимоги до самостійності і ініціативи, обумовлені змінами, що відбуваються у суспільстві. В умовах сучасної соціальної дійсності, коли проголошено, що кожна людина є господарем власного життя, вона повинна вміти свідомо і планомірно організовувати його, оскільки від цього значною мірою залежить її життєва ефективність.

На даний час існує доволі небагато наукових досліджень, присвячених життєвій успішності жінок. Деякі з них зводять сутність зазначеного поняття до реалізації в статусі жінки (одруження) таматері, тобто в приватній міжособистісній сфері. У цих наукових підходах професійна діяльність і реалізація жінки нібито виключена з її сприйняття життєвого успіху, однак сучасний світ демонструє протилежне. Інші, навпаки, наполягають на професійній і зовнішньо-соціальній реалізації жінки як невід'ємного чинника її життєвого успіху.

Суперечки стосовно того, що важливіше для жінки-робота чи сім'я-є більш ніж актуальними у наш час. При цьому суперечності між прагненнями особистості до розвитку та існуючими вимогами та стереотипами в розподілі ролей призводять до внутрішніх конфліктів, фрустрованості, схильності до депресій, проблем становлення гендерної ідентичності жінок, що шкодить психологічному здоров'ю та гальмує процеси особистісного розвитку [1].

Відповідальним за такий конфлікт є суспільство, що пред'являє суперечливі вимоги до жінок, в результаті чого тиск на собі відчувають як жінки, які обирають кар'єру, так і жінки, які обирають сім'ю. Однак, сучасна типова жінка, скоріше, андрогін, оскільки намагається поєднати обидві ці цінності [2; 3; 4; 5].

Погоджуючись з Є. Артамоновою вважаємо, що серед соціальних чинників, що впливають на розвиток особистості жінки, є й сімейне життя, й професійна або творча самореалізація, причому сучасні жінки відчувають сильну потребу в останньому. В результаті, успішність особистісного становлення жінки залежить від уміння поєднувати ці дві сфери [6]. Професійна самореалізація жінки пов'язана у першу чергу із реалізацією потреби у самоповазі, здатності задовольняти потреби у прийнятті і належності до певної соціальної групи,

сприяє самоактуалізації. У сімейному житті жінка реалізує насамперед потреби у належності, любові, прийнятті і реалізації природного потенціалу.

Крім того, важливо зазначити, що є й інші ознаки благополуччя та життєвої успішності, яких може прагнути жінка, зокрема: захищеність і безпека власна і своєї сім'ї; речовий добробут; сприятливі стосунки; досягнуті значущі цілі і результати; творча реалізація; продуктивне дозвілля; високе суспільне становище; наявність задовольняючих неофіційних суспільних контактів; задовільний стан здоров'я [7].

Важливо також зазначити, що досягнення «внутрішнього» успіху не завжди ґрунтується на відповідності критеріям зовні успішного результату і навпаки. Тому життєва успішність жінки як результат гармонійного співіснування «зовнішніх» і «внутрішніх» позитивних результатів-це ідеальна, але не універсальна формула, адже одночасна наявність «зовнішнього» успіху і відчуття «внутрішньої» успішності можлива тільки при збігу у людини критеріїв зовнішньої соціокультурної та її власної внутрішньої оцінки.

Сучасна жінка більш ніж коли-небудь зорієнтована на максимальну самореалізацію. В той же час вона відчуває тиск з «двох фронтів»: рольова модель жінки та матері все ще не перейшла до категорії власного вибору жінок, а є соціально очікуваною, крім того, не менш очікуваною є і її професійна реалізація та вміння мінімального самозабезпечення.

Отже, характерною особливістю життєвої успішності жінки в наш час є наявний в суспільстві рольовий конфлікт.

Врешті, сучасна успішна жінка намагається поєднувати сімейну (шлюб, материнство) та професійну або творчу самореалізацію, проте це не просто і вимагає від жінки певних навичок самоорганізації, позитивного самоствавлення, мотивації тощо.

Ключові слова: жінка; життєвий досвід; сучасний феномен.

Список використаних джерел

1. Хухлаева О. В. *Психология развития: молодость, зрелость, старость*. Москва : МГУ, 2002. 234 с.
2. Athanasiadou C. *Postgraduate women talk about family and career: the discursive reproduction of gender difference. Feminism and Psychology*. 1997. Vol. 7. № 3. P. 321–327.
3. Гупаловська В. А. *Професійна самореалізація та суб'єктивне благополуччя жінки*. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Проблеми загальної та педагогічної психології. К., 2005. Т.7. №1. С. 90-97.
4. Колеснікова Т. В., Сингаївська І. В. *Психологічні передумови формування іміджу сучасної жінки в соціальних мережах. Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей II Міжнародної конференції*. К.: Університет «КРОК», 2020. С. 44–46.
5. Dragana Radosavljević, Irina Singaevska, Alexios Panagopoulos. *Ženski menadžment-opasnost ili šansa? Application of new technologies in management ANTiM-2016. 5 th International Conference. Volume 2. Belgrade: Education Council of Faculty of Business Studies and Law, 2016.*

С. 263–270.

6. Артамонова Є. І. Психологія сімейних відносин з основами сімейного консультування. М.:
Изд. центр «Академія», 2002. 192 с.

7. Левченко В. В. Секреты успеха и успешности современного человека: монография. М.:
Изд-во «ФЛИНТА», 2014. 259 с.